

**Sodobna
slovenska
poezija**

Milan Jesih

Pred sto leti

* * *

Pred kakšnimi sto leti je pritekel
fantič po poti gor od reke:
tu je pred trgovinico zastal,
nemara nos obrisal si v rokav,

ali pa hitel dlje in ni se ustavil
prej kot pri spomeniku poetesi,
pozabljenem sred parka med drevesi
in z lovorjevo kronico na glavi.

* * *

Otroci smo se najbolj srečno igrali,
ko smo kot češ predstavljali živali:
eden je kikirikal, drugi blejal
in orangutan zviral se po vejah,

petletni kralj zveri je rjovel,
da groza uledila je gozdove
– mama ga ne bi mogla prepoznati –,
in zajci smo se parili po trati.

* * *

Ko mama singerico je gonila,
si je mrmrala neke melodije
– utrujenost brez besedila –,
in vidim dež, ki tačas zunaj lije,

zato si lučico bila je vžgala,
da ne bi napačno zašila česa
– če paraš, škoda časa in materiala –:
naj šiv bo ekscelenten v vseh finesah.

* * *

Stožec mi ljubši je kot piramida,
drži, tovariši, to potrdim,
pa ne, ker bi se kaj nadejal prida
– če bi nemara se omožil z njim –,

marveč ker mi čezvse je scena draga,
ko ob zatonu na terasi
sence obris na tlakovce polaga
zavzeto in pozorno in počasi.

* * *

Prišel je pobalin in je na trgu
kocko iz tal izrul in gor jo vrgel,
da zdaj se težka in prevelika
po nebu kotalika

in ropota neslišno – “crescat!”,
ko raste, jo spodbujajo Rimljani –
privid iz zlepljenega peska;
dvojno jo vidite, ko ste pijani.

* * *

Z mogočnih tankerjev in veleladij,
ki plovejo po oceanih,
razlega se tako imenovani
metal, mornarji ga imajo radi;

in ko včasih kaj takšnega potone,
se z dna še sliši godba – in ne mine,
eno z ihtenjem žensk daleč s kopnine –,
kako nabija bume monotone.

* * *

Sred britofa žari na soncu bela
z bakreno streho novcato kapela,
v nji neki kdobivedelkdo je legel
in se odpočiva, spi na vse pretege;

pripeka, pravim, pravim: božja njiva,
pravim: sred nje sred julija kapela,
pravim, da ta, ki v nji ležeč počiva,
ne bo več vstal, da bi se vrnil delat.

* * *

Pred leti in stoletji in takrat,
ko čas še ni bil zase struge našel,
v večer, od zlatega zatona zlat,
otrok čisto zaljubljen pride s paše:

stari koštrun mu posmehljivo bleja,
muza se sekcija goveja,
mati se tam prijemlje, kjer je glava,
zgolj bogek v kotu, zdi se, prikimava.

* * *

V predsobi bi ob Evfratu sedela
in vezla na obzorje dežek blag;
pa sta neugnana dva metuljčka bela
kdove od kod nagajat ti prišla:

zdaj prekovala v trnek sta šivanko
in zdaj v nevidno ubarvala ti nit,
da nisi vedela več prav natanko,
kje naj bo k tlom štropštropštropot prišit.

* * *

Na tržnici falot si ogleduje
malo nasprotnospolne osebke mlade,
še bolj pa, komu kaj bi ukradel:
če kje je kakšen debel tujec,

ki preznojen in lojnat se ne loči
od stojnice z mesninami in siri
v začarani požrtnosti otročji,
lahko se mu zdaj veste kaj nameri.

* * *

A se lahko takole bi zmenili:
hobotnik Želimir na robu oblaka
– o tem ni dvoma – zaročenko čaka
s pušeljcem velecvetnih morskih lilij;

ko bosta šla tu mimo,
se, prosim, butastih pripomb vzdržimo,
“on nogoglav in ona glavonoga”.
Pa brez politike, zaboga!

* * *

Če rajni škof bo kdaj moj brat,
mu bom napekel slastnih testenic
in obse ga posadil pokramljat:
zazrta v dalj tako čemiva vštric,

po bradah mèzi mast nama iz peciva,
pivnajva jo z rokavi, tenko pijva
iz glažev zadnje nizke žarke dneva
in bajajva, saj kaj, naj nič ne veva.

* * *

Od Barja groba makadamska cesta:
gledam star par, domov s sprehoda gresta,
v isto ravnico, v isti molk zazrta,
palice v rokah, rukzaček oprtan,

oba v športnih copatah,
zibljeta se – no, prav grdo racata –,
pa pes se, vsega truden, vleče z njima.
Blago rosi. Ni daleč zima.

* * *

V megli se sluti, skoraj vidi grad
nad mestom, a ko veter jo razžene,
nese s seboj konturo vsakokrat,
da ni gradu in stavbe sploh nobene;

tako ravbar, ki dom grofice mlade
bi naj z nameni podlimi napadel,
odmahne in naprej in le še rajši
obira krače in žlampa s pajdaši.

* * *

Kako nekje – nekoč,
ko zvezde padajo vse bliže
– kot kakšen rižek –
vso noč –

si mislim pesem vil z višav Altaja,
ko plešejo svoj ringaraja,
tako lahak, da se jim prstki bosí
ne ovlažijo niti v hladni rosi.

* * *

Spomini, ja ... – vi tudi jih imate? –:
starci posedli smo pod vaško lipo
in iz pozabljenih, prastarih stripov
metali si replike in citate;

ženičke so, okrog vodnjaka zbrane,
zateglo pele – največ v črnem vdov –,
in luno pomnim, ko znad boršta vstane,
in slednji kamen na stezi domov.